

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

+Telenor ASA
Postboks 800
1331 FORNEBU

Vår ref.: 1505331-245
Vår dato: 2023-07-25

Deres ref.:
Deres dato:

Saksbehandler: Jan Gerhard Rødal

Vedtak - Oppdaterte pristak for kobberbaserte tjenester i Marked 3a og 3b

1 Innledning

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fattet 20. desember 2018 vedtak om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedene for lokal og sentral tilgang til faste aksessnett (Marked 3a og 3b). Markedsanalysen som lå til grunn for disse vedtakene, konkluderte med at Telenor ASA (Telenor) har sterk markedsstilling i Marked 3a og 3b. Med utgangspunkt i identifiserte konkurranseproblemer ble Telenor pålagt plikter knyttet til tilgang, pris- og regnskapsregulering, ikke-diskriminering, transparens og regnskapsmessig skille i disse to grossistmarkedene.

Med bakgrunn i de identifiserte konkurranseproblemene fastsatte Nkom pristak for tilgangsprodukter i kobbernettet til Telenor. Det ble fastsatt pristak for perioden 2019 - 2021.

Telenor kunngjorde i slutten av januar 2019 at selskapet har besluttet at kobbernettet skal avvikles innen utgangen av 2022, og at bredbåndkunder som benytter det kobberbaserte aksessnettet, vil få tilbud om erstatningsprodukter i form av fiberbasert eller mobilnettbasert bredbåndsaksess. Telenors beslutning om å legge ned kobbernettet (kobbersanering) innen utgangen av 2022 var ikke kommunisert utad da Nkom fattet vedtakene i Marked 3a og 3b 20. desember 2018.

I vedtak fra 2. september 2020¹ ble Telenor pålagt å opprettholde tilgangen til det kobberbaserte aksessnettets i en periode på inntil fem år fra vedtaket trådte i kraft, dvs. også etter perioden for tidligere fastsatte pristak. Nkom har derfor vurdert behovet for å gjøre nye vedtak om prisreguleringen av kobberbasert tilgang for perioden frem til og med 2025.

Nkom varslet 4. mars 2022 nye pristak for fysisk tilgang til det kobberbaserte aksessnettets og tilgang til delaksesslinje/SLU i Marked 3a og for ASDL, VDSL og SHDSL Bredbåndsaksess i Marked 3b. Telenor har gitt kommentarer til varselet, og GlobalConnect AS / HomeNet AS (GlobalConnect) og Telia Norge AS (Telia) har kommentert Telenors kommentarer til varselet.

På bakgrunn av mottatte kommentarer har Nkom oppdatert LRIC-modellen som danner grunnlag for pristakene.

Nkom sendte 20. juni 2023 utkast til vedtak med oppdaterte pristak til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) i henhold til konsultasjonsprosedyren fastsatt i ekomloven § 9-3. Nkom mottok ESAs kommentarer 17. juli 2023.

2 Kommentarer til varselet

2.1 Oppdaterte pristak bygger på feil premis

Telenor viser til at Nkom har pålagt Telenor å opprettholde kobbernettets i mer enn 2,5 år etter at nettet skal være tømt for Telenors sluttbrukere. Dette påfører Telenor kostnader som det er tvilsomt om inntektene fra grossistkundene vil dekke. Det er særlig urimelig at Telenor skal dekke kostnader for ubrukt / fraflyttet kobberinfrastruktur uten utsikter til inntjening. Telenor viser også til at innstramning av unntaket knyttet nedleggelse av aksesser i forbindelse med forhold utenfor Telenors kontroll, påfører Telenor ytterligere drifts- og investeringskostnader. Etter Telenors mening legger Nkom et premis til grunn om at prisnivå og prisbaner som er beregnet i LRIC-modellen, fortsatt gir modellert operatør kostnadsdekning og en rimelig avkastning. Dette premisset er feil gitt realitetene for kobbernettets anvendelse siden 2019.

GlobalConnect er uenig i at Telenor ikke har fått dekning for underliggende kostnader for kobberaksessene i inneværende reguleringsperiode. Kobberinfrastrukturen er for alle praktiske formål fullt nedskrevet, og Telenor påføres ikke faste kostnader ved å opprettholde den. GlobalConnect har videre problemer med å se hvilke relevante variable kostnader som skal ha gjort det ulønnsomt å gi tilgang. Telenor utfører ikke systemutvikling eller endringer i nettet og kun i begrenset omfang feilretting. Kostnadene til å drive eksisterende støttesystemer er

¹ https://www.nkom.no/ekom-markedet/markeder/marked-3a-og-3b-lokal-og-sentral-tilgang-til-faste-aksessnett/_attachment/download/9ab67684-1bda-4df8-a091-a6256cdd9b9b:56396f4462c29e322205578047504831d4a75c2d/Vedtak%20om%20endring%20av%20vedtakene%20i%20Marked%203a%20og%203b%20-%20Plikt%20til%20C3%A5%20opprettholde%20tilgang.pdf

marginale, og Telenor påføres heller ikke utgifter til drift eller vedlikehold av passive kobberaksesser som ikke er i bruk. Samtidig har Telenor en ikke ubetydelig inntekt fra tilgangskjøperne.

Telia stusser over at Telenor argumenterer med at Nkoms pristak for kobber fra 2018 ikke har gitt dekning for underliggende kostnader gjennom reguleringsperioden. Telenor har hatt betydelige fordeler og høy inntjening på kobbernettet gjennom flere tiår. Det at Telenor nå også må ta størstedelen av kostnaden for den siste driftsfasen av kobbernettet, med færre aksesser og lavere inntekter, er på ingen måte urimelig. Telia viser til at Telenor argumenterer med at de blir tvunget til å opprettholde kobbernettet i en periode på 2,5 år etter selv å ha tømt nettet for egne kunder. Dette er imidlertid et resultat av Telenors eget valg og ikke noe som vedgår tilgangskjøperne.

Nkoms vurdering

Telenors beslutning om å legge ned kobbernettet har ført til en annen markedsutvikling enn det som ble forutsatt i LRIC-modellen fra 2018. Nedgangen i antall abonnement i kobbernettet har vært sterkere samtidig som økningen for fiber og etter hvert fast trådløst bredbånd (FTB) har vært større. Modellens beregninger for fastsettelse av pristak for kobber inkluderer etterspørselsutvikling både for kobber og fiber. Gitt beslutningen om kobbernedleggelse, har den faktiske utviklingen medført større nedgang for kobber og større vekst for fiber enn forutsatt. Nettoeffekten av dette er imidlertid forholdsvis begrenset, se kapittel 2.2 nedenfor.

Telenor har selv valgt å legge ned kobbernettet, uten forutgående diskusjon med tilgangskjøperne eller Nkom, og Nkom mener det ikke er rimelig å påføre tilgangskjøperne vesentlig høyere kostnader som følge av fallende volumer i nedleggingsfasen. Telenor har også mulighet til å påvirke tempoet i utfasingen av kobbernettet ved å tilby relevante erstatningsprodukter, men har så langt ikke presentert noen tilfredsstillende migrasjonsplan som forutsatt i Nkoms vedtak 2. september 2020.

Nkom vil også vise til vårt vedtak 8. juni 2023 der Telenor tillates å legge ned tomme sentraler, samt sentraler med fem eller færre aktive aksesser dersom Telenor tilbyr relevante erstatningsprodukter. Vedtaket innebærer at om lag 1133 tomme sentraler og om lag 1394 nesten tomme sentraler kan legges ned dersom vilkårene blir oppfylt. Dette utgjør en stor andel av de 3406 gjenværende sentralene i kobbernettet og vil kunne redusere Telenors kostnader betydelig. Nkom har også i vedtak fra april 2022 tillatt at Telenor avvikler sentraler som utelukkende har vært benyttet til telefoni («POTS-only»).

2.2 Nye pristak basert på enkel oppdatering av LRIC-modellen

Telenor er enig i at en full oppdatering av LRIC-modellen vil være kompleks og tidkrevende, men det bør være mulig gjøre enkle grep for å gjøre resultatet mindre galt så lenge det kun er snakk om lett tilgjengelig input i samme modell. Selv om kalkulasjonen ikke benyttes til å sette

tilgangsprisene, vil den likevel kunne være et utgangspunkt som kan danne grunnlag for konstruktive løsninger som er levelige for alle parter.

Telenor foreslår å beregne tilgangspris basert på oppdatert etterspørsel i aksessmodellen og der tom/raflyttet og ikke gjenbrukbar infrastruktur sjablongmessig fjernes fra kostnadsbasen. Telenor må i så tilfelle også tillates å sanere tom/raflyttet infrastruktur. Forutsatt at pristaket for Operatøraksess i Marked 3a justeres ved å oppdatere aksessmodellen, anser Telenor at kostnadstilleggene for Nkoms foreslåtte pristak for produktvariantene av Bredbåndsaksess i Marked 3b vil kunne anvendes.

Telia ser ingen større problemer med å gi Telenor muligheten til å legge ned deler av kobbernettet som ikke er i bruk for å minimere entreprenørarbeid og strømforbruk.

Nkoms vurdering

Telenor foreslår en oppdatering av etterspørsel ved å oppdatere utvikling i antall bredbåndsabonnement. Kobberversjonen av modellen hensyntar utvikling i Telenors kobberaksesser (sluttbruker og grossist), Telenors fiber og utviklingen for fiber for andre aktører bortsett fra Telia (Get). Etterspørsel basert på kabel-tv-nett (HFC) er ikke inkludert. En vesentlig forskjell i dagens marked relativt til perioden modellen ble utviklet, er betydningen av FTB.

Ved å anvende modellen uten noen endring av input, vil den bruke de opprinnelige prognosene for etterspørsel. Da vil modellen produsere følgende resultater for LLUB for årene 2023 - 2025:

- Fra 1. januar 2023: 81 kr per måned
- Fra 1. januar 2024: 83 kr per måned
- Fra 1. januar 2025: 85 kr per måned

På bakgrunn av Telenors kommentar har Nkom gjort en fornyet vurdering av muligheten for å gjøre en begrenset oppdatering av LRIC-modellen. Nkom har kommet til at aksessmodellen oppdateres med endringer i følgende elementer, jf. kapittel 5.2 nedenfor:

- Etterspørsel
- Kapitalkostnad (WACC)
- Inflasjon

Etter oppdatering av etterspørsel, kapitalkostnad og inflasjon, gir modellen følgende resultater for LLUB for årene 2023 - 2025:

- Fra 1. januar 2023: 94 kr per måned
- Fra 1. januar 2024: 98 kr per måned
- Fra 1. januar 2025: 102 kr per måned

For Bredbåndsaksess vil Nkom justere pristakene i tråd med endringene i pristak for LLUB.

Telenor foreslår i tillegg at tom/raflyttet og ikke gjenbrukbar infrastruktur sjablongmessig fjernes fra kostnadsbasen i modellen. Nkom anser en slik endring som en større endring av LRIC-

modellen som vil være kompleks og omfattende. Nkom vurderer dette som ikke hensiktsmessig på dette stadiet, tatt i betraktning den korte gjenværende levetiden for kobbernettet.

Når det gjelder spørsmålet om Telenor kan tillates å sanere tom/fracflyttet infrastruktur, viser Nkom til vårt vedtak 8. juni 2023 der Telenor tillates å legge ned tomme sentraler, samt sentraler med fem eller færre aktive aksesser dersom Telenor tilbyr relevante erstatningsprodukter.

2.3 Oppdaterte pristak gir ikke Telenor kostnadsdekning

Telenor har benyttet Nkoms LRIC-modell til å gjøre noen overordnede beregninger av tilgangskostnadene for kobberaksesser. Beregningene viser at den faktiske kundeutviklingen har gitt en signifikant høyere kostnad per kobberaksess enn hva Nkoms forutsatte kundeutvikling ga som resultat. Telenor har dermed ikke oppnådd kostnadsdekning i årene etter forrige markedsvedtak, og Telenor vil heller ikke oppnå kostnadsdekning fremover med de foreslåtte pristakene. Også Telenors kostnadsregnskap for kobberaksesser i årene etter 2018 dokumenterer at Nkoms fastsatte pristak for kobberaksesser ikke har gitt Telenor dekning for underliggende kostnader.

Telenor mener også at det ikke er LRIC-modell vAcc2.3 som har blitt benyttet til å fastsette pristaket og prisbanen i 2018-vedtaket, men en modifisert modell som Telenor ikke har hatt tilgang til. Telenor ber Nkom klargjøre hvilke forutsetninger som er endret i Nkoms «interne» modell, og som har resultert i en annen LRIC-kostnad enn hva som fremgår av LRIC-modell vAcc2.3. Videre ber Telenor om at Nkoms «interne» LRIC-modell oversendes Telenor.

Videre viser Telenor til Nkoms retningslinjer for virkemiddelbruk der det fremgår at kostnadsorientering er den strengeste formen for prisregulering som kan pålegges. Tilsvarende anbefaler både Kommisjonen og BEREC en LRIC-basert tilnærming for kobberbasert tilgang for å gi tilgangskjøpere korrekte «buy / build»-signaler. Nkoms oppdaterte pristak innebærer at kostnadsdrivende regulering ikke påvirker tilgangsprisen og at Telenor alene må subsidiere en stor del av den pålagte kobbervirksomheten i grossistmarkedet. Slik sett er det en adskillig strengere form for prisregulering enn kostnadsorientering, og Telenor stiller spørsmålsteget ved lovligheten av et slikt vedtak.

GlobalConnect mener vilkårene for å pålegge Telenor et justert pristak med hjemmel i ekomloven § 4-9 er oppfylt. Det hersker ingen tvil om at selskapet kan opprettholde et uforholdsmessig høyt prisnivå som følge av manglende konkurranse i et marked.

Tilgangskjøpere er i praksis tvunget til å kjøpe tilgang i kobbernettet hos Telenor frem til infrastrukturen legges ned. Telenor er vertikalt integrert og har både insentiv og mulighet til å etablere prisklemmer for andre tilbydere i fravær av et pristak.

Videre mener GlobalConnect at Nkom ikke er forpliktet til å fastsette en prisregulering i form av kostnadsorientering beregnet gjennom en LRIC-modell. Ekomloven § 4-9 stiller ikke krav om at

den nasjonale tilsynsmyndigheten skal bruke en bestemt metode for prisregulering når infrastrukturen skal fases ut. Kommisjonens anbefaling om kostnadsorientert prisregulering basert på LRIC gjelder situasjoner der kobbernettet skal bestå. Formålet med denne tilnærmingen har vært å gi riktige investeringsinsentiver inn i fremtiden. Dette hensynet gjør seg ikke gjeldende i overgangsperioden frem til infrastruktur legges ned.

GlobalConnect støtter den foreslåtte reguleringen og mener at Nkom både kan og bør vedta de varslede, justerte pristakene.

Telia mener at Telenors påstand om at tilgangskjøperne nå vil få en tungt subsidiert tjeneste og at dette vil redusere tilgangskjøpernes investeringer i høyhastighetsbredbånd, er feilaktig. Telia forholder seg til at kobbernettet forsvinner i 2025 og investerer betydelige beløp i ny teknologi. Telenor er pålagt å opprettholde tilgang frem til 2025 for å gi tilgangskjøperne tilstrekkelig tid og mulighet til å migrere sine kunder over på ny teknolog på en forsvarlig måte. Telia viser også til at selskapet ved flere anledninger har oppfordret Telenor til å innføre salgsstopp på nye kobberaksesser, gjeldende for alle tilgangskjøpere og for Telenor selv. Telia kjøper i minst mulig grad nye kobberaksesser som følge av den planlagte nedkoblingen av kobbernettet, økt driftsmessig ustabilitet og hyppige nedkoblingsvarsler fra Telenor.

Telia støtter Nkoms varslede vedtak om oppdaterte pristak.

Nkoms vurdering

I vedtaket fra 2018 er prisreguleringen av kobbebaserte tjenester basert på modellerte kostnader fra Nkoms LRIC-modeller. Dette innebærer at de fastsatte pristakene for 2019 - 2021 i 2018-vedtaket gir Telenor kostnadsdekning med prinsippene som ligger til grunn. LRIC-modellen for aksessnettet er basert på prinsippene som er nedfelt i Kommisjonens anbefaling om ikke-diskriminering og kostnadsmetoder². I fortalen punkt (25) fremgår følgende:

“A costing methodology that leads to access prices replicating as much as possible those expected in an effectively competitive market is appropriate to meet the objectives of the Regulatory Framework. Such a costing methodology should be based on a modern efficient network, reflect the need for stable and predictable wholesale copper access prices over time, which avoid significant fluctuations and shocks, in order to provide a clear framework for investment and be capable of generating cost-oriented wholesale copper access prices serving as an anchor for NGA services, and deal appropriately and consistently with the impact of declining volumes caused by the transition from copper to NGA networks, i.e. avoiding an artificial increase in wholesale

² [Commission Recommendation of 11 September 2013 on consistent non-discrimination obligations and costing methodologies to promote competition and enhance the broadband investment environment \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/competition/sectors/communications/com_11_sep_2013_en.pdf)

copper access prices which would otherwise be observed as a result of customers migrating to the NGA network of the SMP operator.”

I tråd med Kommisjonens anbefaling hensyntar LRIC-modellen etterspørsel knyttet til både kobberaksesser og relevante fiberaksesser. Kommisjonen fremhever også behovet for stabile og forutsigbare kobberpriser over tid. Nkom mener dette bør gjelde også i slutfasen av kobbernettets levetid. De grunnleggende prinsippene i LRIC-modellen bør derfor videreføres, og dette vil sikre relativt stabile og forutsigbare priser for kobberproduktene.

Som det fremgår i kapittel 2.2 over, har Nkom gjort en begrenset oppdatering av LRIC-modellen. Oppdateringen gir modellresultater som ligger noe høyere enn pristakene Nkom hadde beregnet i varselet om vedtak. Med disse oppdateringene mener Nkom at pristakene som fastsettes gir Telenor kostnadsdekning i henhold til de grunnleggende forutsetninger og prinsipper som ligger i LRIC-modellen, og oppdateringene som er gjort med hensyn til etterspørsel, kapitalkostnad og inflasjon.

Versjonen av aksessmodellen, vAcc2.3, som Telenor viser til, er den offentlige versjonen av modellen Nkom har anvendt i fastsettelsen av pristakene i 2018 vedtakene. Den offentlige versjonen skiller seg fra den ikke-offentlige ved at noen input-data er justert for å hindre at forretningssensitiv informasjon ikke blir offentlig tilgjengelig. Den offentlige versjonen er funksjonelt helt lik og ikke en modifisert versjon slik Telenor påstår. På samme vis er det også ulike offentlige og ikke-offentlige versjoner av marginskvismodellene som anvendes for VULA fiber og FTB.

Når det gjelder Kommisjonens og BERECs anbefalinger om bruk av en LRIC-basert tilnærming for kobberbasert tilgang for å gi tilgangskjøpere korrekte «buy / build»-signaler, bemerker Nkom at dette gjelder i en situasjon der kobbernettets forventes å bestå. I dagens norske virkelighet, der kobbernettets vil bli sanert i løpet av forholdsvis kort tid, er det ingenting som tilsier at forholdsvis lave priser for kobberbasert tilgang går på bekostning av investeringer i ny infrastruktur. Veksten i fiberbasert bredbånd og fast trådløst bredbånd de siste årene bekrefter dette, og aktører som i stor grad har basert seg på bruk av kobbernettets, har tapt markedsandeler. Behovet for å forlenge kobbernettets levetid er begrunnet i at det for noen kunder og lokasjoner er nødvendig å bruke mer tid for å etablere erstatningsløsninger. I en situasjon hvor levetiden for kobbernettets er kort, vil prisen for tilgang til kobber få mindre betydning, mens etablering av alternative løsninger blir viktigere. Tilgangspriser for kobber fremstår som lite effektivt som virkemiddel for migrering av kunder over på ny teknologi.

2.4 Pristak kan ikke fastsettes lavere enn underliggende produksjonskostnader

Telenor mener Nkom neglisjerer at reguleringen relatert til opprettholdelse av tilgang til kobbernettets har en reell kostnadsside. Det diskuteres heller ikke at prisingen av kobberbaserte tilgangsprodukter langt under faktiske kostnader også har andre effekter enn kun den antatte

positive forutsigbarheten for tilgangskjøpere. Telenor viser særlig til det uheldige signalet en tungt subsidiert kobberpris vil gi for utbygging av moderne løsninger for høyhastighetsbredbånd i hele landet. I den forbindelse viser Telenor til en rapport utarbeidet av Frontier Economics for ETNO i januar 2022, og påpeker at Nkoms tilnærming er langt unna det som anbefales i rapporten.

Telenor legger også til grunn at Nkom uansett ikke har til hensikt å forkaste prinsippet om at regulerte tilgangspriser ikke kan fastsettes lavere enn underliggende produksjonskostnader, slik dette har vært forankret i både norsk og europeisk ekom-lovgivning og praksis.

Nkoms vurdering

Nkom er uenig med Telenor i at en forholdsvis lav pris for tilgang til kobbernettet vil gi uheldige signaler for utbygging av moderne løsninger for høyhastighetsbredbånd. Nkom finner også at rapporten fra Frontier Economics er lite relevant for det norske markedet. Markedsforholdene i Norge tilsier at kobberprisene har svært liten innvirkning på insentivene til å investere i ny infrastruktur. Vi viser for øvrig til Nkoms vurderinger i kapittel 2.2 og 2.3 over knyttet til kostnadsdekning.

Telenor har selv valgt å legge ned kobbernettet, uten forutgående diskusjon med tilgangskjøpere eller Nkom, og Nkom mener det ikke er rimelig å påføre tilgangskjøperne vesentlig høyere kostnader som følge av fallende volumer i nedleggingsfasen. Kostnadene for avviklingen av nettet må bæres av Telenor selv.

Gjeldende prisregulering har gitt høye og varige investeringer i særlig fibernett. En vesentlig økning i pristak for kobber nå, hvor man er svært nær en sluttdato, vil ikke påvirke investeringer i NGA. Det vil derimot kunne bidra til en uforholdsmessig stor økning i kostnader for tilgangskjøpere og deres slutt kunder og medføre redusert konkurransekraft for tilgangskjøperne.

3 Kommentarer fra ESA

3.1 Behov for å overvåke innvirkningen av kostnadsmetoden

ESAs kommentarer

ESA viser til sine tidligere kommentarer vedrørende bruken av historisk kost som grunnlag for å sette LLUB-priser, i lys av behovet for å gi riktige insentiver for tilbydernes «build or buy»-beslutninger. Samtidig er ESA enig i Nkoms vurdering om at kobberpriser har vesentlig redusert betydning for tilbydernes investeringsinsentiver i den nåværende fasen der kobbernettet skal avvikles. ESA støtter også Nkoms syn vedrørende behovet for prisstabilitet og forutsigbarhet:

“That being said, ESA finds it reasonable to assume, as Nkom does in the draft measure under assessment, that in the current decommissioning phase the effect of copper access pricing on operators’ investment decisions is reduced significantly.

Besides, ESA acknowledges and supports Nkom's concern for price stability and predictability, together with the need to ensure effective cost recovery for the SMP operator."

ESA inviterer Nkom til å fortsatt overvåke innvirkningen de foreslåtte prisendringene vil ha for investeringsinsentiver i den gjenværende levetiden av kobbernettet. Videre inviterer ESA Nkom til å vurdere hensiktsmessigheten av kostnadsmodellen som benyttes, sett opp mot livssyklusen til teknologien, dersom prisregulering skulle være nødvendig også for nyere teknologier.

Nkoms oppfølging

Som respons på ESAs kommentar til Nkoms utkast til vedtak i Marked 3a i 2018, skrev Nkom følgende i punkt 538 i Marked 3a-vedtaket (og tilsvarende i Marked 3b-vedtaket):

«Nkom vil følge markedsutviklingen nøye og vil gjennom bl.a halvårlig innhenting av statistikk og årlige dekningsundersøkelser ha et godt grunnlag for å vurdere utviklingen i investeringer og infrastrukturkonkurranse. Dersom den valgte prisreguleringen synes å påvirke utviklingen i negativ retning, vil Nkom revurdere metoden for fastsettelse av pristakene for lokal, fysisk tilgang til kobberbaserte aksessnett.»

Nkom har fulgt opp dette punktet som beskrevet i 2018-vedtakene. Investeringene i nye NGA-nett har vært rekordhøye i perioden, og bruken av kobbernettet har blitt kraftig redusert, bl.a. som følge av Telenors kunngjøring av at kobbernettet skal avvikles. Det er således ingenting som tyder på at prisreguleringen av kobberprodukter har hatt negativ innvirkning på alternative tilbyders investeringsinsentiver. Nkom forventer heller ikke at kobberprisene fremover vil påvirke investeringsinsentivene for NGA i negativ grad, men vil fortsatt følge markedsutviklingen nøye i den resterende levetiden for kobbernettet, på tilsvarende måte som tidligere.

I forbindelse med utvikling av LRIC-modellen i forkant av 2018-vedtakene utarbeidet Nkom dokumentet «Modelling the costs of copper networks in the Norwegian context»³ som gjennomgår grunnlaget for bruk av historisk kost for modellering av kostnader for kobbernettet i Norge. Dersom Nkom for kommende reguleringsperiode mener det er hensiktsmessig å anvende LRIC-modellen for nyere teknologier, vil alle prinsippene som ligger til grunn for modellen, vurderes på nytt, på tilsvarende måte som prosessen som ble gjennomført ved utvikling av modellen i forkant av 2018-vedtaket.

³ https://nkom.no/ekom-markedet/markeder/marked-3a-og-3b-lokal-og-sentral-tilgang-til-faste-aksessnett/_attachment/download/892dcadd-74da-4812-9d7c-ddb6bbf5fd29:545a4850b1bc56c77247c76c75077a310e209a34/Vedlegg%205%20Modelling%20the%20costs%20of%20copper%20networks%20in%20the%20Norwegian%20context.pdf

3.2 Behov for å forklare og overvåke samsvar med prinsippet om kostnadsdekning

ESAs kommentarer

ESA har merket seg at det er uenighet mellom Nkom og Telenor i spørsmålet om den foreslåtte metodologien sikrer effektiv kostnadsdekning i tråd med relevante legale bestemmelser. Telenor har bl.a. sendt kommentarer til Nkoms utkast til vedtak direkte til ESA.

ESA viser til at prinsippet om kostnadsdekning er nedfelt i Artikkel 13 i Tilgangsdirektivet⁴. Videre viser ESA til at Kommisjonens Anbefaling om ikke-diskriminering og kostnadsmetoder hensyntar prinsippet om kostnadsdekning. Etter å ha vurdert Telenors kommentarer, støtter ESA Nkoms tilnærming og uttaler følgende:

“After carefully considering Telenor’s remarks, ESA considers that Nkom has provided convincing clarifications and assurances that the proposed approach is in line with the principle of cost recovery. The partial update of the LRIC model takes into account the development in demand for both copper and fibre since the inception of the model and includes adjustments for inflation and an update of the WACC following a sound approach and based on reliable sources. Moreover, ESA notes that Nkom has duly explained why alternative approaches, such as a complete overhaul of the LRIC model and the modern equivalent asset method, would not be appropriate, considering the technical and resource challenges and the short remaining lifespan of the copper access obligation.

Furthermore, as mentioned in the previous comment, ESA agrees with Nkom that the concern for price stability and predictability is justified, whereas the risk of distorting investment incentives is very limited in the present decommissioning phase. In this respect, ESA considers that Nkom’s approach takes duly account of the considerations in recital 25 of the Non-discrimination and Costing Recommendation.”

Samtidig ber ESA Nkom om å vurdere å styrke begrunnelsen med hensyn til samsvar med prinsippet om kostnadsdekning, spesielt ved å inkludere informasjonen som er oversendt ESA i løpet av notifikasjonsprosessen. Videre ber ESA Nkom om å overvåke at kobberprisene fortsatt sikrer effektiv kostnadsdekning, sammen med prisstabilitet og forutsigbarhet, i resten av levetiden for denne reguleringen.

⁴ DIRECTIVE 2002/19/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL,
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:108:0007:0020:EN:PDF>

Nkoms oppfølging

I tråd med ESAs oppfordring har Nkom styrket begrunnelsen for den oppdaterte reguleringen og hvordan denne samsvarer med prinsippet om kostnadsdekning. Vi viser spesielt til kapittel 2,1, kapittel 2.3 og kapittel 5.

Når det gjelder prisregulering av kobberprodukter videre fremover, fastsetter Nkom nå pristak for resten av kobbernettets levetid. Dette sikrer stabilitet og forutsigbarhet i prisingen av kobberproduktene. Videre hensyntar prisreguleringen Norges Banks prognoser for videre inflasjon, og prinsippene i LRIC-modellen er i tråd med Kommisjonens anbefaling om ikke-diskriminering og kostnadsmetoder og sikrer således kostnadsdekning. Nkom tar sikte på at reguleringen skal gjelde i kobbernettets resterende levetid, men vil vurdere endringer dersom noen sentrale forutsetninger skulle bli vesentlig endret.

3.3 Behov for å sikre transparens

ESAs kommentarer

ESA har merket seg Telenors bekymring angående transparens i Nkoms tilnærming, spesielt med hensyn til forutsetningene og beregningene som ligger til grunn for oppdateringen av LRIC-modellen. ESA viser til at transparens er et sentralt prinsipp for regulatørens myndighetsutøvelse og oppfordrer Nkom til å vurdere om mer åpenhet kan sikres, både i dialog med tilbydere, under nasjonal høring og i endelige vedtak. Nkom bør dele så mye informasjon som mulig med markedsaktørene, særlig tilbyderen som underlegges regulering, for å sikre bedre forståelse for Nkoms beslutninger og grunnlaget for regulering.

Nkoms oppfølging

Nkom er enig med ESA i at det er viktig å sikre høy grad av transparens i forbindelse med Nkoms myndighetsutøvelse. Nkom har i tilknytning til arbeidet med prisregulering av kobberprodukter publisert en offentlig versjon av LRIC-modellen. Prinsippene som ligger til grunn for LRIC-modellen, er også publisert på Nkoms hjemmeside.

Nkom anerkjenner at LRIC-modellen er kompleks og at det kan være vanskelig å sette seg inn i modellen og forutsetningene som ligger til grunn for modellen. I tråd med ESAs oppfordring har Nkom inkludert en mer detaljert beskrivelse av endringene som er gjort i modellen med hensyn til etterspørsel, kapitalkostnad og inflasjon, og hvilke konsekvenser de ulike endringene har for LLUB-kostnadene som modellen beregner. Vi viser til kapittel 5.2 nedenfor.

4 Gjeldende vedtak om prisregulering for kobberbasert aksess

I kapittel 7.3.2 i vedtaket for Marked 3a konkluderte Nkom med at det var nødvendig å videreføre en forpliktelse for Telenor om prisregulering av lokal, fysisk tilgang til kobberbaserte aksessnett i Marked 3a. Nkom kom til at den mest hensiktsmessige metoden var å fastsette

pristak for kommende reguleringsperiode basert på modellerte kostnader, som igjen er basert på oppdatert LRIC-modell for fastnett.

Nkom fastsatte pristak for 2019, 2020 og 2021, jf. kapittel 7.3.11 i vedtaket for Marked 3a. For den situasjon at Nkom ikke har fattet nytt vedtak innen 31. desember 2021, sier pkt. 659 i vedtaket:

«Dersom Nkom ikke fatter nytt vedtak i dette markedet innen 31. desember 2021, vil pristakene som er fastsatt for 2021 for lokal, fysisk tilgang og delaksesslinje/SLU, gjelde inntil videre.»

I kapittel 7.3.2 i vedtaket for Marked 3b konkluderte Nkom tilsvarende med at prisregulering var nødvendig for kobberbasert Bredbåndsaksess. Også her fastsatte Nkom pristak for 2019, 2020 og 2021, jf. kapittel 7.3.10 i vedtaket for Marked 3b. Tilsvarende som for Marked 3a fremgår følgende i pkt. 468 i vedtaket for Marked 3b:

«Dersom Nkom ikke fatter nytt vedtak i dette markedet innen 31. desember 2021, vil pristakene som er fastsatt for 2021, gjelde inntil videre.»

Nkom har ikke fattet nye vedtak for Marked 3a og Marked 3b innen 31. desember 2021. Derfor gjelder pristakene for kobberbaserte tjenester i begge markeder inntil videre.

Prisregulering av SHDSL Bredbåndsaksess fremgår av pkt. 470 i vedtaket for Marked 3b:

«Med hjemmel i ekomloven § 4-9 pålegger Nkom Telenor å fastsette priser for SHDSL Bredbåndsaksess-produkter som i det alt vesentlige ikke avviker fra dagens nivå.»

Videre er det i pkt. 339 vist til at Telenor kan dokumentere og rettferdiggjøre eventuelle prisendringer for SHDSL Bredbåndsaksess basert på objektivt kriterier. Endringer i underliggende, relevante kostnader vil være sentralt i en slik vurdering.

Nkom har startet arbeidet med nye analyser av bredbåndsmarkedene, men det er fortsatt usikkert når nye vedtak vil kunne fattes. Nkom mener derfor det er nødvendig å oppdatere prisreguleringen for kobberbasert tilgang i Marked 3a og 3b.

5 Videre prisregulering for kobberbasert aksess

5.1 Sentrale hensyn

Avviklingen av kobbernettet er ikke basert på regulatorisk pålegg eller annen myndighetsutøvelse. Derimot har Telenor selv besluttet at kobbernettet skal legges ned. Videre var beslutningen om sanering ikke kjent da utformingen av prisreguleringen for kobberbaserte tjenester ble gjort i vedtakene fra 20. desember 2018.

I vedtaket fra 2. september 2020 viser Nkom til at det er viktig for utviklingen av konkurransen i sluttbrukermarkedet for fast bredbåndsaksess de siste 10-15 årene at Telenors konkurrenter

både har hatt forutsigbare rammebetingelser for å etablere egne aksessnett og har kunnet basere sitt sluttbrukertilbud på regulert grossisttilgang til Telenors landsdekkende kobbernett, og etter hvert også til Telenors fibernet og fast trådløst bredbånd (FTB), i kombinasjon med egen infrastruktur⁵.

I perioden frem til 2025 mener Nkom det er viktig å sikre en regulering som opprettholder tjenestekonkurransen basert på tilgjengelige grossisttjenester fra Telenor og sikre at overgangen til relevante erstatningsprodukter ikke innebærer unødvendig store kostnader.

I denne vurderingen mener Nkom det er rimelig å legge til grunn at kobbernettets effekt på investeringer og priser på annen konkurrerende infrastruktur er svekket som følge av beslutningen om utfasing. Dette trekker i retning av at det bør legges relativt mer vekt på å sikre tjenestekonkurransen gjennom forutsigbare priser ut levetiden.

Migrering av aksesser fra Telenors kobbernett til alternativ grossisttilgang hos Telenor, grossisttilgang hos andre netteiere eller annen egen infrastruktur vil medføre kostnader for tilgangskjøpere.

Kostnadsgransen for når en kobberaksess som rammes av feil kan legges ned, ble i begynnelsen av 2021 økt til 50 000 kroner per aksess etter dialog mellom Nkom, Telenor og tilgangskjøperne. Dette medfører kostnader for Telenor.

Nkom fattet vedtak 8. juni 2023 som innebærer at Telenor tillates å legge ned tomme sentraler, samt sentraler med fem eller færre aktive aksesser dersom Telenor tilbyr relevante erstatningsprodukter. Dette innebærer at Telenors kostnader ved å opprettholde kobbernettets kan reduseres betydelig.

LRIC-modellen for aksessnett er basert på prinsippene som er nedfelt i Kommisjonens anbefaling om ikke-diskriminering og kostnadsmetoder og hensyntar etterspørsel knyttet til både kobberaksesser og relevante fiberaksesser. Som følge av Telenors beslutning om å legge ned kobbernettets, har overgangen fra kobberbaserte bredbåndstjenester til bredbånd basert på andre teknologier skjedd raskere enn forutsatt gjennom prognosene i LRIC-modellen. Fortsatt bruk av LRIC-modellen som grunnlag for prisregulering av kobberbaserte tjenester tilsier derfor et behov for enkelte oppdateringer i modellen. Relevante oppdateringer vil sikre kostnadsdekning i tråd med Kommisjonens anbefaling.

Samlet vurderer Nkom det slik at prisreguleringen av kobberbaserte tjenester frem til 2025 i hovedsak bør sikre forutsigbare og stabile priser i denne perioden, samtidig som Telenor sikres dekning av relevante kostnader i henhold til forutsetninger og prinsipper som ligger i LRIC-modellen.

⁵ «Egen infrastruktur» viser i denne sammenheng både til etablering av egne fiberbaserte aksessnett og til etablering av egne bredbåndsnoder knyttet til Telenors kobberlinjer.

5.2 Utforming av videre prisregulering

En oppdatert prisregulering basert på modellerte kostnader vil i utgangspunktet kreve at den relevante LRIC-modellen må oppdateres og ta hensyn til at det er satt et tidspunkt for utfasing av kobbernettets i relativt nær fremtid. En fullstendig oppdatering vil imidlertid være utfordrende rent modellteknisk, være relativt tidkrevende og innebære en vesentlig regulatorisk kostnad.

Et annet alternativ kan være å ta utgangspunkt i priser for såkalt «Modern equivalent asset» (MEA). I dette tilfellet vil det i så fall være nærliggende å se hen til priser for VULA fiber. Hastighetene som tilbys på kobber ligger i det nedre sjiktet av hastigheter som tilbys innenfor VULA fiber. En slik tilnærming vil kunne sikte mot å anvende prisene for de lavere hastighetene for VULA fiber som pristak for kobber for den resterende levetiden for kobbernettets. Det er likevel utfordringer knyttet til andre priselementer som inngår i en sammenlikning av priser mellom kobber og fiber, som f.eks. ODP og om man skal hensynta ulikheter i kvalitetsparametere.

Nkom ser det som et bedre alternativ å videreføre en pristaksregulering med utgangspunkt i modellerte kostnader. Nkom har ovenfor konkludert med at et viktig hensyn er forutsigbarhet for tilgangskjøperne i kobbernettets gjenstående levetid. Dette innebærer at utfasingen av kobberbaserte tjenester og overgangen til erstatningsprodukter skjer på en måte som ikke innebærer at konsekvenser av stadig lavere volumer i kobbernettets slår ut i uforholdsmessig høye kostnader og tilgangspriser, jf. fortalen punkt (25) i Kommisjonens anbefaling om ikke-diskriminering og kostnadsmetoder.

Nkom har vurdert muligheten for å gjøre en begrenset oppdatering av LRIC-modellen. Kobberversjonen av modellen hensyntar utviklingen i Telenors kobberaksesser (sluttbruker og grossist), utviklingen i Telenors fiber og utviklingen for fiber for andre aktører. Etterspørsel basert på HFC er ikke inkludert. Nkom har kommet til at aksessmodellen oppdateres med endringer i følgende elementer:

- Oppdatert etterspørsel basert på historisk informasjon fra Nkoms ekomstatistikk frem til og med utgangen av 2022 og prognoser frem til 2025:
 - På samme måte som tidligere hensyntas utvikling i Telenors kobberaksesser (sluttbruker og grossist), Telenors fiber og utviklingen for fiber for andre aktører.
 - I 2018-modellen var Telias fibertilknytninger ikke tatt med. Disse inkluderes nå i modellen på lik linje med fibertilknytninger fra andre alternative tilbydere.
 - Det er nå er en større grad av parallell fiber enn tilfellet var ved forrige oppdatering av aksessmodellen. Nkoms dekningsdata for 2022 viser at Telenor ikke har dekning for 86,65 % av bygningene der minst én annen tilbyder har dekning. På bakgrunn av dette inkluderer modellen nå kun 85 % av «annen relevant NGA-etterspørsel» fra 2023 og senere, i stedet for 100 %.
 - Etterspørsel relatert til HFC og FTB inngår ikke i modellen.

- Gjeldende kapitalkostnad (WACC) fastsatt av Nkom⁶.
- Oppdaterte forutsetninger om inflasjon. Modellen bruker en tidsserie for inflasjon med startår 2015. Inflasjon vil derfor variere fra år til år basert på faktiske endringer i inflasjon. Følgende oppdateringer er gjort:
 - For årene før 2018 er det ikke gjort endringer siden inflasjon for disse årene allerede var satt i henhold til historiske data.
 - For årene 2018-2022 er det benyttet historiske data fra Statistisk sentralbyrå⁷.
 - For årene 2023-2023 er det benyttet prognoser fra Norges Bank⁸.
 - For årene etter 2026 er inflasjon satt til 2 %. Denne forutsetninger påvirker imidlertid ikke modellresultatene for de tidligere årene.

Effekt av oppdateringene i LRIC-modellen

Tabell 1 og 2 nedenfor viser effekten de ulike oppdateringene i LRIC-modellen har for LLUB-kostnadene. Første linje i tabell 1 viser resultater fra 2018-modellen (v2.3F) uten endringer. Deretter følger endringer etter oppdatering av etterspørsel, inflasjon og WACC. Reduksjonen i resultatet etter oppdatering av WACC skyldes at WACC er betydelig redusert fra 2018-modellen (5,7 %) til Nkoms WACC for 2023 (3 %).

Monthly cost of copper LLU (NOK)	2023	2024	2025
v2.3F	81.2	83.2	85.1
Update demand	83.8 (+3%)	85.6	87.5
Update demand + inflation	91.4 (+9%)*	94.8	97.9
Update demand, inflation and WACC	87.9 (-4%)*	91.2	94.0

Tabell 1. Endringer i månedskostnader for kobberbasert LLUB (NOK) etter oppdateringer av etterspørsel, inflasjon og WACC. *Prosentverdier er stegvise endringer sammenlignet med linjen over.

Inkludering av Telias fibertilknytninger reduserer kostnadene i modellen slik det fremgår i linje 2 i tabell 2. Oppdatering knyttet til parallell fiberdekning øker kostnadene i modellen slik det framgår i siste linje i tabell 2.

⁶ https://nkom.no/ekom-markedet/kostnadsmodeller-og-wacc/_attachment/download/ff4f9d4a-2efe-4e50-99f0-e03732ac8590:d36001afc83fb6dc8fa5f86116b710e8fdc1bf05/Vedtak%20om%20fastsettelse%20av%20WACC%20fra%20og%20med%20regnskaps%C3%A5ret%202023.pdf

⁷ <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/konsumpriser/statistikk/konsumprisindeksen>

⁸ <https://www.norges-bank.no/contentassets/7fa735b5443a4030bdc29dc5c7a2307/ppr-1-23.pdf?v=03/24/2023130756>

Monthly cost of copper LLU (NOK)	2023	2024	2025
Update demand, inflation and WACC	87.9	91.2	94.0
Revised treatment of Telia subscribers	83.1	86.8	90.0
Assume 85% of other relevant NGA included (v2.4)	93.8	97.9	101.5

Tabell 2. Endringer i månedskostnader for kobberbasert LLUB etter oppdatering av Telias fiberkunder og parallell NGA.

Nye årlige pristak for kobberbasert tilgang i Marked 3a fremkommer i kapittel 7.1 nedenfor. Pristakene skal gjelde fra og med oktober 2023 til og med 2025.

Prisregulering av DSL Bredbåndsaksess

Utformingen av oppdaterte pristak for DSL Bredbåndsaksess følger de samme prinsipper som gjeldende regulering⁹. Det er gjort en særskilt vurdering av behov for oppdatering av «busy hour»-kapasitet. Basert på analyser av kapasitetsutviklingen for kobber har Nkom ikke funnet grunnlag for å endre denne parameteren.

Nye årlige pristak for kobberbasert tilgang i Marked 3b fremkommer i kapittel 7.2 nedenfor. Pristakene skal gjelde fra og med oktober 2023 til og med 2025

Særskilt om SHDSL Bredbåndsaksess

Gjeldende prisregulering for SHDSL Bredbåndsaksess har tatt utgangspunkt i prisene som gjaldt ved vedtakstidspunkt 20. desember 2018 og pålegger Telenor å ikke avvike vesentlig fra disse. Samtidig kan Nkom fra sak til sak vurdere eventuelle endringer dersom Telenor kan dokumentere et tilstrekkelig objektivt grunnlag, hovedsakelig begrunnet i endringer i underliggende, relevante kostnader.

Nkom har i kapittel 5.1 konkludert med at prisreguleringen av kobberbaserte tjenester frem til 2025 i hovedsak bør sikre forutsigbare og stabile priser. Nkom mener tilsvarende vurderinger også gjør seg gjeldende for SHDSL Bredbåndsaksess.

Prisreguleringen av SHDSL Bredbåndsaksess vil derfor ta utgangspunkt i gjeldende priser for SHDSL. Nkom fastsetter pristak for perioden fra og med oktober 2023 til og med 2025 med gjeldende priser som utgangspunkt. Pristakene for SHDSL justeres årlig med tilsvarende

⁹ Jf. Kapittel 7.3.2 i Vedtaket for Marked 3b (https://nkom.no/ekom-markedet/markeder/marked-3a-og-3b-lokal-og-sentral-tilgang-til-faste-aksessnett/_attachment/download/d828061b-aec8-483e-8d7c-71af067ddb82:4ee97a5f51a307653ac5121321aff68b7413c5b6/Vedtak%20i%20Marked%203b.pdf) og Annex G i dokumentasjonen for LRIC modell fastnett aksess (https://nkom.no/ekom-markedet/markeder/marked-3a-og-3b-lokal-og-sentral-tilgang-til-faste-aksessnett/_attachment/download/1f715d20-507b-4e89-a3a6-8071485c46d4:09b31b279cf123847af8e230730a22f94c914f44/Vedlegg%20a%20Documentation%20of%20Nkoms%20vAcc2.3%20model.pdf)

prosentvis endring som gjennomsnittet av Proff og Premium versjonene av ADSL og VDSL Nye årlige pristak for SHDSL fremkommer i kapittel 7.2 nedenfor.

6 Forholdsmessighet

Telenor har som beskrevet ovenfor annonsert at selskapet vil avvikle hele kobberaksessnettene innen utgangen av 2022. Nkom har imidlertid pålagt Telenor å opprettholde tilgangen til det kobberbaserte aksessnettene i en periode på inntil fem år fra 2. september 2020.

Innretningen Nkom har kommet frem til for tilgangsplikt til kobberaksessnettene, vil skape forutsigbare rammebetingelser for aktører som er avhengig av slik tilgang, og legge til rette for at slike aktører fortsatt kan ha et nasjonalt tilbud om bredbånd. Slike aktører vil dermed fortsatt kunne konkurrere effektivt med blant annet Telenors egen sluttbrukervirksomhet. Tilsvarende mener Nkom at den varslede videreføringen av pristak for kobberbaserte tjenester vil skape forutsigbare rammebetingelser både for tilgangskjøpere og for Telenor.

Innretningen på tilgangsplikten innebærer at Telenor vil måtte opprettholde tilgangen i en lengre periode enn det som følger av Telenors opprinnelige plan for nedleggelse av kobberaksessnettene. Avviklingen av kobbernettene er imidlertid ikke basert på regulatorisk pålegg eller annen myndighetsutøvelse. Derimot har Telenor selv besluttet både at kobbernettene skal legges ned. Telenor har også mulighet til å påvirke tempoet i utfasingen av kobbernettene ved å tilby relevante erstatningsprodukter.

Nkoms vedtak 8. juni 2023, som tillater Telenor å legge ned tomme sentraler, samt sentraler med fem eller færre aktive aksesser dersom Telenor tilbyr relevante erstatningsprodukter, innebærer at Telenors kostnader ved å opprettholde kobbernettene kan reduseres betydelig.

Den oppdaterte prisreguleringen, sammen med tilgangsplikten pålagt i vedtaket fra 2. september 2020, vil gi tilgangskjøpere rom til å opprettholde tilbud til egne sluttkunder samtidig som det gis rom for å gjøre vurderinger knyttet til kjøp av grossisttilgang på andre teknologier enn kobber eller utbygging av egen infrastruktur.

Innretningen på prisreguleringen og tilgangsplikten er dermed egnet til å skape forutsigbare rammer for tilgangskjøpere og understøtter således formålet med tilgangsplikten.

Gjeldende prisregulering baserer seg på modellerte kostnader. Basert på oppdateringer av relevante forutsetninger i LRIC-modellen gir de oppdaterte pristakene Telenor dekning av relevante kostnader innenfor rammene av gjeldende regulering. Nkom mener den reviderte prisreguleringen er forholdsmessig og ikke påfører Telenor en større belastning enn Telenor må ha regnet med når beslutningen om avvikling av kobbernettene ble gjort.

7 Vedtak

7.1 Marked 3a

Med hjemmel i ekomloven § 4-9 pålegger Nkom Telenor å fastsette priser per måned for full lokal, fysisk tilgang til det kobberbaserte aksessnett og tilgang til delaksesslinje/SLU i tråd med pristakene som fremkommer for årene 2022 - 2025 nedenfor.

Vedtaket innebærer at følgende punkter blir lagt til i kapittel 7.3.2.11 i Marked 3a-vedtaket¹⁰:

656b. Pristakene for lokal, fysisk tilgang til det kobberbaserte aksessnett for årene 2023 - 2025 fastsettes til:

- Gjeldende fra 1. oktober 2023: 94 kr per måned
- Gjeldende fra 1. januar 2024: 98 kr per måned
- Gjeldende fra 1. januar 2025: 102 kr per måned

658b. Pristakene for tilgang til delaksesslinje/SLU for årene 2023 - 2025 fastsettes til:

- Gjeldende fra 1. oktober 2023: 77 kr per måned
- Gjeldende fra 1. januar 2024: 80 kr per måned
- Gjeldende fra 1. januar 2025: 84 kr per måned

7.2 Marked 3b

Med hjemmel i ekomloven § 4-9 pålegger Nkom Telenor å fastsette priser per måned for ADSL, VDSL og SHDSL Bredbåndsaksess i tråd med pristakene fastsatt for årene 2023 - 2025 nedenfor.

Vedtaket innebærer at følgende punkter blir lagt til i kapittel 7.3.2.10 i Marked 3b-vedtaket¹¹:

468b Pristakene for ADSL og VDSL Bredbåndsaksess for perioden 1. oktober 2023 til og med 2025 fastsettes som angitt i tabell 14 til og med tabell 19 nedenfor:

¹⁰ Vedtak om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedet for lokal tilgang til faste aksessnett (Marked 3a), 20. desember 2018.

¹¹ Vedtak om utpeking av tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedet for sentral tilgang til faste aksessnett (Marked 3b), 20. desember 2018.

ADSL Basis		ADSL Premium		ADSL Proff	
Produkt	Pristak	Produkt	Pristak	Produkt	Pristak
7200-24000/480-1728	265	7200-24000/480-1728	332	19200/864	439
160-7200/128-736	208	160-7200/128-736	252	14432 / 800	425
		160-2464/128-448	252	9600 / 800	418
				7232 / 704	403
				6080 / 640	343
				4864 / 640	331
				3616 / 512	320
				2464 / 448	298
				1856 / 448	298
				1248 / 384	298
				864 / 2562	275
				480 / 256	275
				RA 864-160 / RA 256-128	275

Tabell 14. Pristak, uten telefoni, for ADSL Basis, ADSL Premium og ADSL Proff. 2023.

VDSL Basis		VDSL Premium		VDSL Proff	
Produkt	Pristak	Produkt	Pristak	Produkt	Pristak
32000-63500	342	32000-63500	425	52544/12544	505
22016-36000	291	22016-36000	359	40000/10048	501
12960-27008	274	12960-27008	328	30016/10048	433
				25024/5056	416
				20000/1000	416

Tabell 15. Pristak, uten telefoni, for VDSL Basis, VDSL Premium og VDSL Proff. 2023.

ADSL Basis		ADSL Premium		ADSL Proff	
Produkt	Pristak	Produkt	Pristak	Produkt	Pristak
7200-24000/480-1728	278	7200-24000/480-1728	350	19200/864	465
160-7200/128-736	218	160-7200/128-736	266	14432 / 800	451
		160-2464/128-448	266	9600 / 800	443
				7232 / 704	427
				6080 / 640	366
				4864 / 640	353
				3616 / 512	341
				2464 / 448	317
				1856 / 448	317
				1248 / 384	317
				864 / 2562	292
				480 / 256	292
				RA 864-160 / RA 256-128	292

Tabell 16. Pristak, uten telefoni, for ADSL Basis, ADSL Premium og ADSL Proff. 2024.

VDSL Basis		VDSL Premium		VDSL Proff	
Produkt	Pristak	Produkt	Pristak	Produkt	Pristak
32000-63500	358	32000-63500	448	52544/12544	533
22016-36000	304	22016-36000	378	40000/10048	528
12960-27008	287	12960-27008	345	30016/10048	458
				25024/5056	441
				20000/1000	441

Tabell 17. Pristak, uten telefoni, for VDSL Basis, VDSL Premium og VDSL Proff. 2024.

ADSL Basis		ADSL Premium		ADSL Proff	
Produkt	Pristak	Produkt	Pristak	Produkt	Pristak
7200-24000/480-1728	281	7200-24000/480-1728	356	19200/864	474
160-7200/128-736	222	160-7200/128-736	272	14432 / 800	459
		160-2464/128-448	272	9600 / 800	451
				7232 / 704	434
				6080 / 640	376
				4864 / 640	363
				3616 / 512	351
				2464 / 448	325
				1856 / 448	325
				1248 / 384	325
				864 / 2562	299
				480 / 256	299
				RA 864-160 / RA 256-128	299

Tabell 18. Pristak, uten telefoni, for ADSL Basis, ADSL Premium og ADSL Proff. 2025.

VDSL Basis		VDSL Premium		VDSL Proff	
Produkt	Pristak	Produkt	Pristak	Produkt	Pristak
32000-63500	362	32000-63500	453	52544/12544	540
22016-36000	308	22016-36000	383	40000/10048	535
12960-27008	290	12960-27008	350	30016/10048	466
				25024/5056	448
				20000/1000	448

Tabell 19. Pristak, uten telefoni, for VDSL Basis, VDSL Premium og VDSL Proff. 2025.

Videre innebærer vedtaket at punkt 470 i Marked 3b-vedtaket erstattes med følgende:

470. Med hjemmel i ekomloven § 4-9 pålegger Nkom Telenor å fastsette priser per måned for SHDSL Bredbåndsaksess for perioden 1. oktober 2023 til og med 2025 i tråd med pristakene som fremkommer i tabell 20 til og med 22 nedenfor.

	SHDSL Premium	SHDSL Proff
9216/9216 (4 par)	1207	1256
4608/4608 (4 par)	881	926
2304/2304 (4 par)	719	763
4608/4608 (2 par)	710	753
2304/2304 (2 par)	547	589
1216/1216 (2 par)	465	506
2304/2304 (1 par)	461	503
1216/1216 (1 par)	380	420
640/640 (1 par)	344	384

Tabell 20. Pristak, uten telefoni, for SHDSL Premium og SHDSL Proff. 2023.

	SHDSL Premium	SHDSL Proff
9216/9216 (4 par)	1272	1331
4608/4608 (4 par)	929	982
2304/2304 (4 par)	758	809
4608/4608 (2 par)	748	799
2304/2304 (2 par)	576	624
1216/1216 (2 par)	490	537
2304/2304 (1 par)	485	533
1216/1216 (1 par)	401	445
640/640 (1 par)	363	407

Tabell 21. Pristak, uten telefoni, for SHDSL Premium og SHDSL Proff. 2024.

	SHDSL Premium	SHDSL Proff
9216/9216 (4 par)	1293	1357
4608/4608 (4 par)	945	1001
2304/2304 (4 par)	771	824
4608/4608 (2 par)	761	814
2304/2304 (2 par)	586	636
1216/1216 (2 par)	499	547
2304/2304 (1 par)	494	543
1216/1216 (1 par)	407	454
640/640 (1 par)	369	415

Tabell 22. Pristak, uten telefoni, for SHDSL Premium og SHDSL Proff. 2025.

8 Ikrafttredelse

Vedtaket trer i kraft 1. oktober 2023.

9 Klagerett og frist for å reise søksmål

Vedtaket kan påklages, jf. ekomloven § 11-6 og forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage på vedtak er tre uker, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell klage rettes til Kommunal- og distriktsdepartementet og sendes til Nkom, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 32.

Det følger av ekomloven § 11-8 første ledd at søksmål som gjelder enkeltvedtak fattet med hjemmel i eller i medhold av denne lov, må reises innen seks måneder etter at vedtaket ble fattet. Søksmålsfristen avbrytes ved klage på vedtaket og løper ikke så lenge klagebehandling pågår, jf. ekomloven § 11-8 andre ledd.

Med hilsen

Inger Vollstad
fung. avdelingsdirektør

Jan Gerhard Rødal
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift